

Hoạt động của thư viện Phân viện Học viện Hành chính Quốc gia khu vực Miền Trung trong sự phát triển toàn diện và bền vững

Lê Thanh Hùng*, Lê Vĩnh Hoàng Linh**

*Phân viện Học viện Hành chính Quốc gia khu vực Miền Trung
Received: 02/8/2023; Accepted: 7/8/2023; Published: 14/8/2023

Abstract: Not outside the development trend of university libraries, the library of the National Academy of Public Administration in the Central region (formerly the campus library of Hanoi University of Internal Affairs in the Central region) was born with the cooperation of the Central Academy of Public Administration. establishment and development of the Campus. For nearly 20 years, the library of the Sub-Institute has cooperated in organizing the construction and development of library materials, storing and exploiting information, documents, books, magazines, textbooks, documents. electronic service for teaching, learning and scientific research of lecturers, teachers, students - students. This article looks back on what has been done, is doing and proposes a few more measures, hoping to contribute to building a better library; serve, improve the quality of day - study better and better with higher education institutions in general.

Keywords: Ibraries, documents, books, archives, information.

1. Đặt vấn đề

Vấn đề đổi mới phương pháp dạy và học đã được Đảng, Nhà nước và toàn xã hội quan tâm. Trong đó, cần thiết nhất là phải xây dựng các thư viện (TV) trở thành giảng đường thứ 2 của mỗi cơ sở đào tạo - đặc biệt phương thức đào tạo theo học chế tín chỉ ở các trường đại học. Để tổ chức và hoàn thiện hoạt động thông tin TV, nâng cao chất lượng phục vụ của TV thì phải đầu tư mọi mặt cho TV, tiến hành các giải pháp đồng bộ để tổ chức hoạt động thông tin thống nhất nhằm phát huy nguồn nội lực, phục vụ có hiệu quả cho việc nâng cao chất lượng, giảng dạy, học tập và nghiên cứu. Trong sự phát triển toàn diện của mình, Phân viện Học viện Hành chính Quốc gia khu vực Miền Trung đã và đang đầu tư nhiều nguồn lực cho TV đúng hướng và bền vững.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thư viện trong các trường học

Trong trường học các cấp nói chung, trường đại học nói riêng, TV đang dần trở thành một không gian sáng tạo cho cả sinh viên (SV) và giảng viên (GV). Bằng việc tổ chức nhiều hoạt động cung cấp dịch vụ, tổ chức các sự kiện như: ngày sách Việt Nam, các buổi hội thảo, thông tin chuyên đề, các hoạt động văn hóa đọc...; TV từng bước đã trở thành nơi mang chức năng giáo dục kiến thức, kỹ năng sống và làm việc, giao lưu và hợp tác cho tất cả mọi đối tượng, trong đó có SV. Ngoài việc cung

cấp thông tin, TV còn có những chức năng là một trung tâm văn hóa, thông tin, và sinh hoạt cộng đồng. Để đáp ứng nhu cầu đổi mới giáo dục hiện nay khi các trường đại học thực hiện đào tạo theo nhu cầu xã hội và tiêu chí *«lấy người học làm trung tâm»* thì hệ thống TV các trường đại học và cao đẳng đóng vai trò không nhỏ trong tiến trình biến thông tin dữ liệu thành tri thức nhằm hỗ trợ tích cực cho việc giáo dục đào tạo theo xu hướng mới. Một trong những điều kiện để cơ sở giáo dục đại học được cho phép hoạt động đào tạo và liên kết đào tạo là phải có TV. Chính phủ đã ban hành quyết định số 58/2010/QĐ-TTg về việc ban hành “Điều lệ trường đại học” gồm 11 chương, 57 điều quy định tổ chức và hoạt động của trường đại học. Tại Điều 45. TV, xuất bản và các đơn vị phục vụ khác. Khoản 1 đã xác định: *Trường đại học phải có TV* và các trung tâm thông tin tư liệu chuyên ngành phục vụ hoạt động đào tạo, khọc học và công nghệ. *TV* và các trung tâm thông tin tư liệu có trách nhiệm quản lý, bổ sung và cung cấp thông tin tư liệu khoa học công nghệ ở trong nước và nước ngoài thuộc các lĩnh vực hoạt động của trường. Thu thập và bảo quản các sách, báo, tạp chí, băng, đĩa, các tài liệu lưu trữ, các luận văn luận án đã bảo vệ tại trường, các ấn phẩm của trường. Sau khi quyết định 58 được ban hành, các *TV đại học ở Việt Nam đã được quan tâm và có được những khởi sắc.*

Vai trò của TV được thể hiện trên nhiều bình diện

khác nhau:

- TV đại học là nơi cung cấp tài liệu và thông tin phục vụ đặc lực cho việc giảng dạy, học tập và nghiên cứu khoa học;

- TV đại học phát triển kiến thức thông tin, giúp người dạy, người học nâng cao khả năng tự học, tự nghiên cứu;

- TV đại học góp phần thay đổi phương pháp dạy và học trong các trường đại học;

Điều đó gợi mở cho chúng ta về một vai trò mới của TV hiện nay. Hoạt động TV cần ngày càng đóng một vai trò tích cực hơn trong quá trình thiết kế, tổ chức các hoạt động văn hóa, góp phần hình thành những kỹ năng cần thiết cho SV.

2.2. Công tác xây dựng cơ sở vật chất

Được sự quan tâm đầu tư đối với TV, hoạt động TV từ khởi đầu là một phòng làm việc nhỏ 30m² với 01 kệ sách có 535 bản giáo trình phục vụ cho hai chuyên ngành đào tạo Quản trị văn phòng và Thông tin TV với gần 100 SV vào năm 2007; thì hiện nay, TV đã được tổ chức hoạt động tại tòa nhà 3 tầng, mặt bằng làm việc có tổng diện tích sử dụng 1.579m², được trang bị toàn bộ hệ thống trang thiết bị, tài liệu phục vụ người dùng tin và các hoạt động nghiệp vụ.

- Tầng 1: trang bị hệ thống bàn quay hiện đại, cung cấp các sản phẩm và dịch vụ thông tin: Học nhóm, phục vụ thông tin có chọn lọc, định hướng phát triển phòng dịch vụ photo, in ấn, tư vấn thông tin, điểm giới thiệu sách mới.

- Tầng 2: gồm có:

+ Phòng đọc tài liệu tham khảo, tài liệu tra cứu, báo tạp chí, luận án, luận văn, báo cáo, tài liệu pháp luật và 150 chỗ ngồi.

+ Phòng xử lý nghiệp vụ: được trang bị các thiết bị chuyên dụng phục vụ cho công tác xử lý tài liệu có hiệu quả.

- Tầng 3: gồm có:

+ Phòng giáo trình, phục vụ các loại giáo trình theo chương trình đào tạo của nhà trường, với 100 chỗ ngồi cho bạn đọc có nhu cầu nghiên cứu tại chỗ;

+ Phòng đọc dành riêng cho cán bộ viên chức: gồm 100 chỗ ngồi;

+ Phòng đa phương tiện: được lắp đặt 30 máy tính có kết nối mạng internet phục vụ cho bạn đọc tra cứu tài liệu điện tử, tài liệu internet có hỗ trợ tai nghe.

Do nắm bắt được chủ trương, kế hoạch phát triển và những nhiệm vụ chính của Phân viện, cũng như nhận thức về xu thế phát triển của ngành thông tin - TV trong nước và trên thế giới, con đường phát

triển của TV đã được định hướng đúng đắn. Một mặt, củng cố, hoàn thiện các phương án xử lý nghiệp vụ và phục vụ truyền thống; mặt khác từng bước áp dụng công nghệ thông tin trong định hướng phát triển TV hiện đại nhằm thỏa mãn tối đa nhu cầu thông tin tư liệu phục vụ giảng dạy, học tập và nghiên cứu khoa học của thầy và trò.

2.3. Công tác phát triển nguồn tài nguyên thông tin

Tiến trình phát triển vốn tài liệu của TV được tiến hành thường xuyên hàng năm. Chất lượng tài liệu ngày càng chuyên sâu bám sát với chương trình đào tạo của nhà trường. Tính đến tháng 12 năm 2022, số lượng tài liệu có tại TV là trên 30.500 bản, tương ứng với 21.250 đầu sách và các loại CD - Room tài liệu điện tử khác cũng được bảo quản tại TV.

Nguồn tài liệu bổ sung vào TV được đảm bảo về chất lượng và nội dung. Tài liệu bổ sung bám sát vào nhu cầu và đề xuất của bạn đọc TV cũng như cập nhật phù hợp với chương trình đào tạo của nhà trường. Trong 17 năm qua, TV đã bổ sung được khoảng 30.500 bản sách và từng bước xây dựng và phát triển nguồn tin điện tử. Về công tác phân loại - biên mục, TV đã triển khai nghiên cứu, xây dựng và hoàn chỉnh, áp dụng chuẩn nghiệp vụ quốc tế, chuẩn Marc21, bảng phân loại Dewey DDC trong công tác xử lý tài liệu.

Hoạt động trao đổi tài liệu của TV trong thời gian qua chủ yếu là hoạt động nhận tài liệu dưới hình thức tặng biếu của Hội văn hóa văn nghệ dân gian Việt Nam, của các đơn vị bạn trên địa bàn: Trường Đại học Duy Tân, Trường Cao đẳng Việt - Hàn, của các lãnh đạo và GV viên chức người lao động trong nhà trường. Hàng ngàn cuốn sách và báo tạp chí nhận tặng biếu trong thời gian qua đã giúp TV phát triển đa dạng thêm nguồn thông tin đáp ứng nhu cầu của bạn đọc.

2.4. Công tác phát triển các dịch vụ cung cấp thông tin và phục vụ người dùng tin

2.4.1. Phục vụ người dùng tin: Đặc điểm nổi bật trong thời gian 17 năm qua, đối với hệ thống phục vụ bạn đọc là phương thức phục vụ luôn được cải tiến, mở rộng và nâng cao chất lượng các loại hình dịch vụ từ truyền thống đến hiện đại. Theo thống kê, số lượt bạn đọc đến phòng đọc tăng theo sự phát triển của TV, trung bình mỗi năm TV phục vụ trên 10.000 lượt bạn đọc. TV luôn linh hoạt phục vụ căn cứ theo số lượng tài liệu, giá trị lưu thông của tài liệu để đưa cho bạn đọc có một thời gian mượn phù hợp thỏa mãn nhu cầu bạn đọc đồng thời phù hợp với nội quy của TV.

2.4.2. Các hoạt động dịch vụ thông tin: Với hình thức phục vụ thông tin có chọn lọc, TV đã cung cấp được nhiều thông tin chất lượng cho các đề tài, các chương trình nghiên cứu khoa học của GV, viên chức và SV tại phân viện.

Công tác phục vụ bạn đọc đang được cải tiến mạnh mẽ nhờ áp dụng công nghệ tin học trong cả dịch vụ đọc và mượn. Thực hiện các khẩu hiệu “*Tất cả vì bạn đọc*”, “*TV thân thiện*”, “*Sách đi tìm người*” cán bộ thủ thư không quản ngại làm thêm giờ buổi trưa để tăng thời lượng phục vụ bạn đọc.

Sản phẩm phổ biến được duy trì nhiều năm nay là cơ sở dữ liệu (CSDL) thư mục, hiện TV có CSDL thư mục sách, đề tài, CSDL bài trích. Để tăng cường thêm nguồn lực thông tin, TV đã tìm kiếm, hợp tác với TV Trường tại Hà Nội (cũ) để giới thiệu các nguồn tin điện tử.

Từ năm 2012, TV đã xây dựng một số sản phẩm thông tin tư liệu như thông báo sách mới, thư mục tài liệu, tóm tắt tài liệu... Bên cạnh đó, hàng năm TV liên tục tổ chức các chương trình, triển lãm, giới thiệu sách mới, nói chuyện chuyên đề nhằm mang sách đến với bạn đọc, kích thích nhu cầu thông tin đối với bạn đọc, nâng cao hiệu quả của TV.

2.5. Định hướng phát triển của TV

Đổi mới về tổ chức và phương thức hoạt động trong TV là một biện pháp chủ yếu để nâng cao chất lượng đào tạo. Phân viện Học viện hành chính Quốc gia khu vực Miền Trung đã và đang đặt ra những giải pháp cho sự phát triển bền vững.

- Tiếp tục đảm bảo đáp ứng đầy đủ nhu cầu thông tin của đội ngũ GV, SV. Mọi hoạt động của TV luôn gắn liền với nội dung và mục tiêu chương trình đào tạo của học viện. TV tiếp tục tạo ra các không gian cho việc đọc sách, tự học, truy cập internet, học nhóm. Tiếp tục duy trì các hoạt động triển lãm giới thiệu sách theo chủ đề góp phần nảy sinh nhu cầu nghiên cứu học tập của GV và SV.

- Xây dựng bổ sung vốn tài liệu TV đảm bảo về chất lượng phong phú về chủng loại đáp ứng đủ yêu cầu các chuyên ngành đang đào tạo tại trường và các chuyên ngành mới trong tương lai. Đa dạng hóa các nguồn tin, các kênh thu thập tài liệu, tạo ra các sản phẩm và dịch vụ thông tin có giá trị thiết thực phục vụ cho việc giảng dạy, nghiên cứu, học tập của SV. TV thiết lập mối liên hệ với phòng, ban, tổ bộ môn cập nhật thông tin về những ngành học làm cơ sở cho công tác bổ sung.

- Nâng cao chất lượng phục vụ của TV. Hoạt động

phục vụ gắn liền với nhu cầu của bạn đọc, đa dạng về phương thức, linh hoạt về thời thời gian để bạn đọc có cơ hội tiếp cận tài liệu một cách nhanh chóng, hiệu quả cao nhất.

- Đầu tư trang thiết bị và phát triển cơ sở hạ tầng đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin theo định hướng phát triển TV điện tử, từ đó liên kết mạng TV cùng với các TV trong nội bộ nhà trường và TV các trường đại học lân cận. Thực hiện tin học hóa và các hoạt động TV tạo điều kiện thuận lợi cho việc kiểm soát và nhất quán thông tin, tăng số lượng máy tính, bổ sung thêm tài liệu nghe nhìn về các lĩnh vực đào tạo, thu hút bạn đọc bằng tiện ích mà công nghệ thông tin đem lại.

- Đánh giá nhu cầu sử dụng thông tin của người dùng tin. TV cần định kì điều tra bằng phiếu để đánh giá, phân loại nhu cầu của bạn đọc để đảm bảo cung cấp thông tin một cách đầy đủ, chính xác, đúng đối tượng, từ đó lên kế hoạch bổ sung tài liệu phù hợp với nhu cầu thông tin của người dùng tin.

3. Kết luận

Thực tế đã chứng minh TV có một vai trò quan trọng đối với giáo dục đại học. Viện trưởng Viện Đại học Illinois (Hoa Kỳ), Edmund James đã viết: *«Trong những cơ sở phòng hay phòng ban của một trường đại học, không có cơ sở nào thiết yếu hơn TV đại học. Ngày nay không một công trình khoa học nào có giá trị đích thực mà không có sự trợ giúp của TV, ngoại trừ những trường hợp phi thường của những thiên tài thỉnh thoảng xảy ra trong lịch sử nhân loại, đó là những trường hợp ngoại lệ»*. Cho nên, chất lượng dạy học của Phân viện Học viện Hành chính Quốc gia Khu vực Miền Trung luôn được xã hội công nhận cũng một phần là nhờ đã coi trọng, đầu tư cho TV. Hi vọng một thời gian không xa, TV của Phân viện có năng lực hội nhập với các TV lớn trong nước và trên thế giới./.

Tài liệu tham khảo

1. Đoàn Phan Tân (2011), *Thông tin học*, Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội

2. Digital Library Standard and Practices (TV kỹ thuật số tiêu chuẩn và thực tiễn): <http://www.diglib.org.standards.htm>

3. Standard and Guidelines for Academic Libraries (tiêu chuẩn và hướng dẫn cho các TV hàn lâm): <http://www.ala.org> Standard and Guidelines for Academic Libraries (tiêu chuẩn và hướng dẫn cho các TV hàn lâm): <http://www.ala.org>.